

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2015-04-22

Närvarande: F.d. justitieråden Severin Blomstrand och Annika Brickman samt justitierådet Johnny Herre.

Nya steg för en effektivare plan- och bygglag och ökad rättssäkerhet för verksamhetsutövare vid omgivningsbuller

Enligt en lagrådsremiss den 9 april 2015 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i miljöbalken,
2. lag om ändring i plan- och bygglagen (2010:900),
3. lag om ändring i lagen (2014:227) om färdigställandeskydd.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Patrik Lidin, biträdd av kanslirådet Mattias Janland och ämnessakkunnige Johan Hjalmarsson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i miljöbalken

16 kap. 2 b §

Paragrafen har fått en utformning som gör den svårläst i vissa delar. Det gäller särskilt första stycket 2. Där anges som en förutsättning att beslutet grundas på vissa förhållanden. Detta framstår som egenomligt, eftersom det beslut som avses är ett beslut som inte får meddelas. De förhållanden som avses är också ottydligt angivna.

Lagrådet förordar att paragrafens utformning övervägs ytterligare under den fortsatta beredningen.

Övergångsbestämmelserna

I punkt 2 i övergångsbestämmelserna anges bland annat att bestämmelsen i 29 kap. 4 § andra stycket inte ska tillämpas om ett ärende om detaljplan eller bygglov enligt plan- och bygglagen har påbörjats före den 2 januari 2015.

29 kap. 4 § innehåller en straffbestämmelse om otillåten miljöpåverkan. Det föreslagna nya andra stycket till paragrafen medför att det inte innebär ett brott mot ett bullervillkor om en byggnad är utsatt för omgivningsbuller i strid med bullervillkoret om två förutsättningar är uppfyllda, nämligen dels att byggnaden ingår i ett område med detaljplan eller omfattas av ett bygglov enligt plan- och bygglagen, dels att det i planbeskrivningen till planen eller i bygglovet har angetts beräknade bullervärden och omgivningsbullret inte överskrider de angivna bullervärdena.

I 4 kap. 33 a § plan- och bygglagen anges, efter en lagändring som trädde i kraft den 2 januari 2015, att om en detaljplan avser en eller

flera bostadsbyggnader ska planbeskrivningen, om det inte kan anses obehövt med hänsyn till bullersituationen, innehålla en redovisning av beräknade värden för omgivningsbuller. Motsvarande krav gäller enligt 9 kap. 40 § plan- och bygglagen beträffande ett bygglov avseende nybyggnad eller tillbyggnad av en bostadsbyggnad utanför ett område med detaljplan. Också den senare bestämmelsen trädde i kraft den 2 januari 2015. Det framgår av förarbetena till dessa bestämmelser att hur bullervärdena ska tas fram och redovisas kommer att variera, att det därför inte har ansetts lämpligt att lägga fast ett precist krav på innehåll samt att den exakta beräkningspunkten får bestämmas beroende på vad som anses lämpligt i det enskilda fallet (se prop. 2013/14:128 s. 44).

Samtidigt infördes bestämmelser i 2 kap. 6 a § av innebörd att man vid planläggning och i ärenden om bygglov ska lokalisera samt utforma och placera bostadsbyggnader med hänsyn till möjligheterna att förebygga olägenheter för människors hälsa i fråga om omgivningsbuller. Bestämmelserna innebar utökade krav på kommunen att bedöma risken för sådana olägenheter vid planläggning och prövning av bygglov för bostadsbyggnader.

Uttrycket i 29 kap. 4 § andra stycket 2 att "det i planbeskrivningen till planen eller i lovet har angetts beräknade bullervärden" träffar sådana bullervärden som har angetts i detaljplan eller bygglov enligt de nya reglerna i 4 kap. 33 a § och 9 kap. 40 § plan- och bygglagen. Ordalydelsen träffar emellertid också andra fall där det redan före ikraftträdandet av dessa regler angavs bullervärden i planbeskrivning eller bygglov. Bestämmelsen omfattar därför också fall dels där man vid fastställande av planbeskrivning eller beslut om bygglov redan före ikraftträdandet av reglerna valde att anpassa sig till de regler som skulle komma att gälla, dels sådana fall där man annars har an-

gett beräknade bullervärden, även om dessa beräkningar inte har skett enligt det nya regelverket.

Den föreslagna övergångsbestämmelsen innebär att undantag från straffansvar ska gälla bara för ärenden om detaljplan eller bygglov enligt plan- och bygglagen som har påbörjats den 2 januari 2015 eller senare. Om planbeskrivningen eller bygglovet för ärenden som påbörjades tidigare innehåller beräknade bullervärden följer av övergångsbestämmelsen att något undantag från straffansvar inte gäller, trots att omgivningsbullret inte överskrider angivna värden och handlingen inte skulle ha varit straffbar om samma värde hade fastställts i ärende som inletts den 2 januari 2015 eller senare.

Det kan ifrågasättas om en sådan ordning är förenlig med 5 § andra stycket brottsbalkens promulgationslag och artikel 7 i Europakonventionen. Frågan bör övervägas under den fortsatta beredningen. Hänsyn bör då tas till det förhållandet att man inte heller i de regler som gäller från den 2 januari 2015 har preciserat hur bullervärdena ska beräknas och anges.

Förslaget till lag om ändring i plan- och bygglagen

Övergångsbestämmelserna

I punkt två i övergångsbestämmelserna anges att 4 kap. 33 § och 5 kap. 13 § ska gälla i paragrafernas äldre lydelse ”för detaljplaner som har påbörjats före ikraftträdandet”. Lagrådet ifrågasätter om inte bestämmelsen – i likhet med de föreslagna övergångsbestämmelserna till ändringarna i miljöbalken – borde avse ”ärenden om detaljplaner”. I så fall bör de äldre lydelseerna gälla också i mål och ärenden som avser överklagande av beslut om sådana detaljplaner.

Förslaget till lag om ändring i lagen om färdigställandeskydd

Den föreslagna lagändringen saknar övergångsbestämmelser. Lagrådet förordar att den förses med en övergångsbestämmelse som anger att äldre bestämmelser ska gälla för avtal om färdigställandeskydd som har ingåtts före ikraftträdandet.